

SEPPÖ MUSTALUOTO

**ERIKOIS-
JOUKOISTA
AFRIKKAAN**

Kimmo
Heinosen
taistelut
sodan
etulinjassa

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

© Seppo Mustaluoto ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

Kuvaliitteen kuvat Kimmo Heinosen kotialbumista.

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-51273-8

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2025

Sisällys

Kimmo	9
Afrikkaan	16
Ensimmäinen operaatio	20
Toinen operaatio	46
Joukkojen kerääminen pääoperaatiota varten	65
Pääoperaatio: Hyökkäys	91
Pääoperaatio: Tavoitteessa	127
Kolonnan saattotehtävä ja käynti kotitukikohdassa	185
Operaatiot ylänköalueella	203
Paluu kotitukikohtaan	222

Tämä kirja on omistettu kaikille miehille ja naisille,
jotka ovat olleet tai parhaillaan ovat Afrikassa,
tuntemattomien sotien etulinjassa.

KIMMO

On mielenkiintoista, kuinka tuollaisessa tilanteessa
ehtii lyhyessä ajassa ajattelemaan niin monia asioista.
Muistan hyvin hajut, äänet ja luotien napsahdukset,
kun ne lensivät yli. Muistan kuumuuden ja kosteuden.
Tuli jotenkin kummallinen hetki, kun ymmärsin
kohtaloni, että tämä oli nyt tässä. Seuraava minuutti
on viimeinen, joka minulla on. Siinä tuli sitten jotenkin
rauhallinen olo. En ajatellut perhettä tai kotia, en mitään
sellaisia asioita. Ajattelin ainoastaan, että näitä kavereita
en voi pettää, tuli mitä tuli. Yritän elää viimeisen
minuuttini parhaalla mahdollisella tavalla.

KIMMO

Kimmo

1

Pidän itseäni paljasjalkaisena vantaalaisena, vaikka kävinkin syntymässä Helsingissä. Urheilu, etenkin kamppailulajit ovat olleet lähellä sydäntäni. Olen harrastanut kaikkea nyrkkeilystä vapaaotteluun, välissä taekwondo, potkunyrkkeilyä ja muitakin lajeja. Kaikista urheilulajeista minua veti eniten puoleensa kuitenkin kiipeily. Aloitin kiipeilyn jo pienenä poikana, mutta muuttojen ja varusteiden kalleuden takia harrastus jäi joksikin aikaa. Ehkä kaikissa näissä lajeissa pystyi haastamaan itseään paremmin kuin monessa muussa lajissa.

Vedin kiipeilyinkin äärimmäisyyksiin: kiipeilijän oli hyvä olla mahdollisimman kevyt, joten käytännössä lopetin syömisen. Sairastuin anoreksiaan. Porukat ympärilläni olivat hyvin huolestuneita tilastani, mutta onneksi selvisin siitäkin.

Kiipeilyllä on urheilullisen puolen lisäksi toinen merkittävä vaikutus elämäni: Olin eräässä vaiheessa ajautumassa väärille teille, maailmaani kuului viha ja väkivalta. Kiipeilyporukassa sain kuitenkin toisen mallin. Siellä opin, että on toinenkin, parempi tapa elää. Kiipeilyharrastuksen sivutuotteena aloin tuntea kasvavaa mielenkiintoa univormuammatteihin, ja eniten minua kiinnosti sotilaselämä. Ehkä ajattelin, että sotilaana pystyy testaamaan

itseään parhaiten. Erikoisjoukot nousivat myös esiin kartoittaesani sitä, millaisia mahdollisuuksia sotilaan elämä antaa.

Varusmiespalveluksen olisin halunnut suorittaa Utissa Laskuvarjojääkärikoulussa, mutta siitepölyallergiani tähden se ei ollut mahdollista. Koska intti oli kuitenkin päästävä suorittamaan tavalla tai toisella, soitin joulukuussa Pääesikuntaan, ja sieltä minulle luvattiin palveluspaikka tammikuun saapumiserästä. Pääesikunnan toimistoupseeri sai myytyä minulle palveluspaikan Porin prikaatista.

Varusmiespalvelukseni alkoi hienosti: olin murtanut kämmenluuni tappelussa uutenavuotena ja astuin palvelukseen oikea käsi kipsissä. Selvisin siitä kuitenkin hyvin, ja olin helvetin kovassa kunnossa fyysisesti, joten intti ei tuottanut vaikeuksia.

Ilmoittauduin vapaaehtoisena valmiusjoukkoihin, koska se kuulosti mielenkiintoiselta. Tässä yhteydessä valmiusjoukot tarkoittivat eriytyvää kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin tähtäävää varusmieskoulutusta. Viikon kuluttua sain ilmoituksen, että kamat kasaan ja kranaatinheitinkomppaniaan. En olisi halunnut sinne, koska en halunnut tappaa ihmisiä kaukaa ja piilosta, mutta jos halusin pysyä valmiusjoukoissa, sinne oli mentävä.

Aliupseerikurssin kakkosvaiheessa avautui mahdollisuus suorittaa loput AUK:sta lääkintäaliupseerikurssilla. Koin sen mielenkiintoisemmaksi kuin krh-koulutuksen, ja pääsinkin sinne. AUK:n jälkeen olin valmiusjoukkokoulutuksessa, ja sieltä siirryin perusyksikköön lääkintäaliupseerin hommiin. Kotiuduun kersantina, ja minulla olisi ollut mahdollisuus jäädä sopimussotilaaksi. Olin kuitenkin saanut opiskelupaikan, ja Porin prikaatiin jäämisen sijasta suuntasin turvallisuuslukioon Riihimäelle. Se polku oli kuitenkin nopeasti nähty: yhden päivän jälkeen totesin, että tätä en kyllä jaksa.

Työskentelin metrovartijana, ja koin työn sopivan hyvin nuorelle miehelle. Haave sotilasurasta ei kuitenkaan jättänyt minua

rauhaan, ja niinpä hain Upinniemen sopimussotilaaksi, koulutajan tehtäviin. Samaan aikaan hain myös meritilannekeskukseen tilannevalvojaksi. Pääsin tilannevalvojan virkaan, ja kuulin, että nyt henkilökuntaan kuuluvana voisin hakea sukeltajakurssille. Ajattelin, että tässä on revanssin paikka Utin pettymyksen jälkeen. Taistelusukeltajakurssille siis, vaikka en silloin osannut uida metriäkään.

Ensimmäisenä työpäivänäni meritilannekeskuksessa marssin päällikön luokse ja ilmoitin, että olen hakeutumassa sukeltajakurssille. Päällikkö alkoi nauraa, että tässä on kyllä kaikkien aikojen nopein irtiotto tästä lafkasta. Hän ilmoitti, että jos nuori mies haluaa kehittää itseään, niin hän ei ainakaan ole tiellä. ”Hae pois vaan!” Ei muuta kuin kättä lippaan. Ajattelin, että tässä on kyllä upea mies loistavalla asenteella. Komentaja oli samanlainen soturi ja toivotti onnea yritykselle. Olen edelleen kiitollinen näille herroille tästä mahdollisuudesta. Kaikki eivät saaneet samanlaista tukea esimiehiltään.

Laitoin paperit sisään ja treenasin valintakokeisiin. Odotin, mutta en saanut vastausta. Enkö päässyt edes testeihin saakka? Aikani odoteltuani soitin Upinniemen kurssin johtajalle, että tällainen tilanne, en ole saanut minkäänlaista vastausta.

Kurssin johtaja oli Pate, myöhemmin myös ETO:n eli Merivoimien erikoistoimintaosaston johtaja ja loistotyyppi. Hän kiroili puhelimessa: ”Mitä vittua? Mikä se nimi oli? Odota vähän.” Kuulin, että linjan toisessa päässä plarattiin papereita ja kiroiltiin lisää. Sitten hän löysi jonkin listan. ”Joo, on nimi täällä”, Pate touhusi. ”Mitä helvettiä, kutsun olisi pitänyt tulla jo aikapäiviä sitten. Mikä helvetti se sähköposti oli? Mikä se nimi oli?” Yritin epätoivoisesti saada suunvuoroa, mutta sitten Pate sanoi: ”Nyt lähti”, ja löi luirin korvaan. Samalla tietokoneesta kuului ”ping”, ja kutsu testeihin oli sähköpostissa.

Ajattelin, että jos tuo epeli on päällikkö, niin tähän taitaa olla vielä kiinnostavampi pulju kuin olin osannut edes kuvitella.

Treenasin kuin mieluinen valintakokeisiin. Päätin laittaa kaikeksi peliin. En lopettaisi kesken, vaikka kuolisin sinne.

Testipäivä koitti, ja kaikki meni mukavasti reppujuoksuun saakka. Reppujuoksu on 15 kilometrin juoksu kymmenen kilon telamiina repussa, ja viiden kilometrin kohdalla minulta murtui sääriluu. Jalassa oli luultavasti rasisuurmurtuma jo pohjalla, mutta nyt sääriluuhun tuli pitkittäissuuntainen aivan oikea murtuma. Se napsahti oikein kunnolla, ja minulla oli vielä kymmenen kilometriä jäljellä. Aika juoksi koko ajan. Se oli elämäni pisin kymppi. Hypin yhdellä jalalla ja raahasin murtunutta koipea mukana.

Sain runnottua juoksun läpi. Minulla oli niin kova kunto siinä vaiheessa, että murtuneella jalallakin sain reilusti hyväksytyt pisteet.

Tästä suorituksesta sain varuskunnassa lempinimen ”Jalka”.

Pääsykokeen allasvaiheessa tilanteeni hieman helpotti, koska ei tarvinnut niin paljoa enää olla jalan varassa. Sininen ja turvonnut jalkani herätti kyllä huomiota, mutta onneksi valintakoetta ei keskeytetty osaltani sen vuoksi.

Minulla ei ollut minkään valtakunnan kipulääkkeitä mukana, ja tauolla kysyin multa kandidaateilta, olisiko jollakulla antaa kipulääkettä. Sain kourallisen erivärisiä ja -muotoisia nappeja, ja heitin kaikki suuhuni. Kipu jalassa vaimeni, mutta päässä alkoi suhista oikein kunnolla.

Sain vedettyä testit läpi.

Sen jälkeen oli lääkärintarkastus. Lääkäri katsoi koipeani ja tutkikäs sormella murtumaan. Karjaisin ja nousin metrin ilmaan tutkimuspöydältä. Seuraavaksi röntgeniin, jossa selvisi, että sääriluu oli kunnan halkeama.

Minulle annettiin kepit kouraan toivottaen: ”Palauta nämä joskus.”

Viimeisenä oli päällikön ja varapäällikön haastattelu. Klenkka-sin sinne keppien kanssa. Pate ja Leksa katsoivat minua kysyvästi. Kerroin, mitä oli tapahtunut. Johtajat katsoivat vielä toisiaan ihmeissään eivätkä enää kysyneet minulta yhtään mitään. Sen sijaan he kertoivat päätöksestä, että Puolustusvoimiin perustetaan erikoisjoukot. Yksi osasto Uttiin ja toinen Upinniemeen.

Minulta kysyttiin, olisinko kurssin jälkeen halukas liittymään Merivoimien erikoisyksikköön, tietenkin edellyttäen, että kurssi menisi kunnialla läpi. Vastasin: ”Totta helvetissä. Se on juuri sitä, mitä tulin hakemaan.”

Kun olin saanut koipeni paranneltua, osallistuin kurssille ja sain sen suoritettua, vaikka helppoa se ei ollut. Koen vieläkin melko pahan takauman, kun haistan uima-altaan kloorin, yli kaksi vuosikymmentä sukeltajakurssin jälkeen. Sukeltajakurssin allaskoulu-tus jätti sellaisen jäljen hermostoon, että uimahalliin astuessa nousee vieläkin kylmä hiki otsalle.

Välittömästi kurssin jälkeen aloitin työt silloisessa Merivoimien Erityistoimintaryhmässä eli ETR:ssä. Tai eihän se vielä silloin ollut edes mikään ryhmä, kaiken kaikkiaan meitä oli alussa neljä miestä. Toiminta kuitenkin laajeni hiljalleen, kun saimme rekrytoitua lisää porukkaa. Nimeksi vaihtui Erityistoimintajoukkue. Lopulta olimme Erityistoimintaosasto, eli ETO, ja meistä tuli oma perusyksikkömme.

Toimimme paljolti yhdessä Utin erikoisjääkäreiden kanssa. Treenasimme myös poliisin valmiusyksikön kanssa, ja saimme kouluttajatukea ulkomailta.

Lopulta tuli eteen se, mitä kaikki olimme odottaneet, eli Afganistan. Siellä sain maistaa taistelua, ja jäin jotenkin koukkuun. Tapahtumia siellä on käsitelty teoksessa *Kontakti!*, mutta yleisesti

ottaen voi sanoa, että Afganistanin kokemusten myötä yksikömme profiili kehittyi entistä enemmän siihen suuntaan, mitä erikoisjoukoilla kansainvälisesti ymmärrettiin.

Kaiken kaikkiaan palvelin ETO:ssa vuodet 2004–2014.

Olimme joskus laskeneet leikkiä päällikkömme Paten kanssa, että hankitaan kunnon koulutus ja kokemusta, ja mennään sitten maailmalle tekemään hommia kunnon rahalla. Eräänä kauniina päivänä Pate sitten soitti ja kysyi, muistanko vielä vanhan vitsimme. Pohdiskelin, mistähän vitsistä mahtoi olla kysymys. Pate selvensi: ”Se firmajuttu.” Sanoin muistavani kyllä. Pate jatkoi: ”Firma on nyt pystyssä, tuletko mukaan?”

”No helveti, tulen tietenkin!”

Tiimikaverini ja hyvä ystäväni Juhani sattui istumaan vieressä, ja ilmoitin Patelle, että Juhani tulee myös. ”Hieno juttu”, Pate sanoi. ”Tulkaa huomenna tänne, niin aloitetaan.”

Siitä se sitten lähti. Hyppäsimme Paten kelkkaan, ja aloimme tehdä turvaamistehtäviä. Teimme esimerkiksi meripuolen juttuja: olimme suojaustehtävissä aluksilla, jotka purjehtivat merirosvoalueiden läpi. Siirryimme tekemään maapuolen hommia, ja niinpä löysin itseni eräänä päivänä Somaliasta.

Sen jälkeen työskentelin erilaisissa tehtävissä ristiin rastiin ympäri Afrikan mannerta.

Kun olin tehnyt erilaisia alan töitä Afrikassa vajaat seitsemän vuotta, halusin välillä työskennellä jossain muuallakin. Pate tarjosi minulle turvaamistehtävää, joka oli lähisuojaporukan vetäjän tehtävää Afganistanissa, ja lähdin sitten sinne.

Olin ollut päivän Afganistanissa, kun sain eräältä firmalta sähköpostiviestin. Siinä tarjottiin erään maan hallituksen taistelujoukkojen mentorin tehtävää Itä-Afrikassa. Olin tehnyt jonkin verran myyräntyötä ja luonut kontakteja oikeisiin ihmisiin, tähtäimessä tietynlaiset työt Afrikassa.

Nyt sitten tärpäsi, juuri kun olin siirtynyt uusiin tehtäviin. Veri veti kuitenkin vahvasti takaisin Afrikkaan. Hyväksyin työtarjoituksen välittömästi. Mieleni teki päästä jälleen sotimaan, mittaamaan, mistä minut oli tehty.

Seuraavana aamuna soitin päällikölle ja sanoin: ”Kiitos ja anteeksi. Tämä oli sitten tässä.” Pate oli vähän ihmeissään, mutta olin antanut hänelle jo aikaisemmin etukäteisvaroituksen, että tällaista saattaa olla tulossa – jos se eräs tietty firma tarjoaa minulle töitä, niin otan sen homman, tuli mitä tuli. Minun on pakko katsoa se kortti.

Pate suhtautui asiaan rauhallisesti, kiitti palveluksesta ja pyysi ottamaan yhteyttä, jos haluaisin palata takaisin. Kiitin päällikköä ja suuntasin takaisin Afrikkaan.

Siellä odotti Afrikan unionin joukkojen tukema operaatio alueellista islamistista ääriliikettä vastaan. Mentorien roolia oli rajattu niin, että he eivät itse olisi ase kädessä taistelun ytimessä ampumassa vastapuolen tyyppejä.

Tämä rajoitus osoittautui kuitenkin nopeasti veteen piirretyksi viivaksi.

Kun nykyisin laskeudun lentokoneesta Afrikan maaperälle ja koen sen tuoksut ja lämpimän ilman, koen voimakkaan flashbackin. Afrikassa koetut asiat nousevat pintaan, ja minulla on hetkellisesti paha olo. Se kyllä menee varsin nopeasti ohi. Minulla on kuitenkin jonkinlainen erikoinen kiintymyssuhde Afrikkaan, ja olen varma, että kuolen siellä. En vain tiedä, milloin.

Afrikkaan

2

Löysin itseni jälleen Afrikasta. Maassa, jossa olin, käytiin taisteluja, ja Afrikan unionin joukot olivat tukemassa hallituksen joukkoja taistelussa islamistisen ääriliikkeen taistelijoita vastaan.

Tämä kirja kertoo yhdestä operaatiokokonaisuudesta. Meillä oli ensin kaksi pienempää operaatiota ja niiden jälkeen oli varsinainen iso rykäisy. Kaksi pienempää operaatiota pohjustivat ja muokkasivat taistelutilaa, jotta pääsimme laukaisemaan varsinaisen pääoperaation. Näitä pienempiä operaatioita kutsuttiin termillä ”shaping operations”, ja niiden tarkoitus oli laittaa palapelin palaset sellaiseen asentoon, että varsinainen pääoperaatio olisi mahdollisimman menestyksenkäs ja turvallinen toteuttaa.

Mentoreina pääsimme mukaan alkusuunnitteluun, jossa luotiin ison kokonaisoperaation raamit. Yksityiskohtaisemmassa jatko-suunnittelussa emme enää päässeet olemaan mukana, ja siksi kaikki ei sujunutkaan aivan niin kuin olisi pitänyt. Saimme jatkossa yhden tehtävän kerrallaan käsiimme, mutta meidän näkemyksiämme siitä, millaisia joukkoja laadultaan ja määrältään olisi pitänyt olla operaation eri vaiheissa, ei kuunneltu oikeastaan ollenkaan.

Pääkaupungin koillispuolella oli vastapuolen iso tukikohta, joka oli ollut jo pidempään piikkinä lihassa. Vastapuoli oli joen varressa kiinni, ja heillä oli joen ylittäviä siltoja hallinnassaan. Afganistanissa oli jokien varrella niin sanottu *green zone*, ja sama oli täälläkin. Vihreän vyöhykkeen maasto oli äärimmäisen tiheää pusikkoa, jossa näkyvyys oli muutamia metrejä. Maasto oli meille hyvin vaikea, koska olimme hyökkääjiä. Puolustajalle eli vastapuolelle maasto oli taas erittäin edullista. Ainoa keino kulkea alueella oli käyttää harvoja, pieniä tieuria, jotka olivat taas hyvin helppoja miinoittaa ja väijyttää. Ne kanavoivat hyökkäävän puolen liikkeitä ja tekivät toiminnan ennustettavaksi.

Vihreän vyöhykkeen ulkopuolella maasto oli kuivempaa: ruohosavannia, harvapuustoista kuivaa metsikköä ja hiekkadynejä.

Olen ollut sotimassa kolme kertaa kyseisellä alueella, ja olemme saaneet siellä yleensä turpaan. Vaikka olimme saaneet välillä osan alueesta haltuumme, niin jossain vaiheessa sieltä oli kuitenkin pitänyt luikkia häntä koipien välissä karkuun. Me emme koskaan kyenneet rakentamaan sinne mitään isompaa tukikohtaa tai vastaavaa, jossa olisimme voineet puolustautua ja jonka avulla olisimme voineet pitää aluetta hallinnassa.

Vihollinen oli siis itselleen edullisessa maastossa, eikä heillä ollut pienintäkään aikomusta lähteä sieltä. Meidän, eli hallituksen joukkojen, huoltoreitit kulkivat tämän vihollisen hallinnassa olevan alueen tuntumassa, joten vastapuoli totta kai iski aina silloin tällöin huoltokuljetuksiimme. Nyt olimme suunnittelemassa ja valmistelemassa omaa operaatiotamme, ja vihollinen oli saanut tästä joitakin tietoja, joten se kiihdytti toimintaansa meidän huoltosaattueitamme ja joukkojamme vastaan. Tämä viittasi myös siihen, että vastapuoli oli kasvattanut joukkojaan tukikohdissaan.

Meidän oli reagoitava jollakin tavalla vihollisen lisääntyneeseen aktiivisuuteen ja kasvaneeseen uhkaan. Oli siis päästävä vastapuolen iholle, työnnettävä heidät kauemmaksi ja otettava alue hallintaan. Vihreän vyöhykkeen lisäksi meidän oli otettava haltuun siihen rajoittuva ylänköalue, jolloin saisimme uhkan pois selustastamme. Silloin voisimme käynnistää varsinaisen pääoperaation vastapuolen eliminoimiseksi ja erään elintärkeän silnan haltuun ottamiseksi.

Meidän puolellamme hallituksen joukot muodostivat varsinaisen taistelevan voiman, ja Afrikan unionin joukot olivat tuke-massa. Afrikan unioni eli AU on kansainvälinen järjestö, johon kuuluvat kaikki Afrikan maat. Se on Euroopan unionin tyyppi-nen, taloudellista yhteistyötä ja konfliktien ratkaisua tekevä jär-jestö. Perimmäinen tarkoitus oli, että hallituksen joukot ottaisi-vat pikkuhiljaa kokonaan vastuun kaikesta taistelutoiminnasta ja Afrikan unionin elementit voisivat irtaantua pois alueelta. Sama kaava kuin Afganistanissa.

Meillä oli tuuria, sillä saimme työskennellä paikallisten jouk-kojen parhaiden yksiköiden kanssa. Lähes aina olimme liiken-teessä paikallisen porukan keihäänkärjen, heidän hyökkäys-pataljoonansa kanssa. Sillä pataljoonalla ei tosiaan ollut muita tehtäviä kuin hyökätä ja ottaa paikat haltuun. Pataljoonan komp-panioista yksi oli täysin mekanisoitu, eli se liikkui pyörillä ja teloilla. Useimmiten olin työskentelemässä tämän mekanisoi-dun komppanian kanssa. Ja koska mekanisoitu komppania pys-tyi liikkumaan merkittävästi nopeammin kuin muu pataljoona, sitä käytettiin paljon.

Kun ensimmäistä operaatiota käynnistettiin, taisteluosastoon kuului tämä mekanisoitu hyökkäyspataljoonan komppania ja Afri-kan unionin ugandalaisten muodostama recce-porukka eli tiedus-telujoukkue. Lisäksi mukana oli ugandalaisten muodostama tuli-

tukiosasto kolmen 81-millisen kranaatinheittimen ja 107-millisen raketinheittimen kanssa. Tulitukiosastolla oli tietenkin myös tulenjohtaja mukana. Itse liikuin tässä vaiheessa recce-tiimin kanssa. Tiimissä oli kuskit ja torniampujat pois lukien noin 15 miestä.

Läksimme operaatioon pääkaupungista. Sieltä siirryimme noin 30 kilometriä luoteeseen erääseen FOBiin eli *forward operation baseen*, suomeksi eteentyönnettyyn tukikohtaan, joka oli Afrikan unionin ugandalaisten hallinnassa. FOB oli aivan meidän kohdealueemme naapurissa. Etäisyyttä ensimmäiseen kohteeseemme oli noin 6–7 kilometriä, mutta käytännössä heti FOBin muurien ulkopuolelta alkoi vihollisen maaperä. FOB oli HESCO-seinillä eli isoilla maalla täytetyillä säkeillä linnoitettu, ja se oli noin pataljoonan vahvuisen ugandalaisporukan koti. Vartiotorneja oli siellä täällä, ja kooltaan FOB oli noin 500 metriä kertaa 500 metriä. FOBissa oli jonkin verran myös raskasta kalustoa: muutama taistelupanssarivaunu ja muutama bemari, eli BMP-rynnäkkövaunu. Siellä oli myös 105-millinen haupitsi, muutama raskas 120-millinen kranaatinheitin ja kevyitä 81-millisiä heittämiä.

Tämä FOB oli meidän toinen kotimme, sillä vietimme siellä melko paljon aikaa. Tämän isomman FOBin sisällä meillä oli oma pikku leiri, jossa asuimme, treenasimme ja valmistelimme keikkojamme ja josta lähdimme operaatioihin. FOB oli niin paljon lähempänä kohdealueitamme verrattuna pääkaupunkiin, että se nopeutti toimintaamme merkittävästi. Lisäksi FOBin ja pääkaupungin välillä oli muutamia erittäin hankalia paikkoja, ja FOBissa asuessamme meidän ei tarvinnut stressata niiden vuoksi.

Ensimmäinen operaatio

3

Kokosimme operaatioon lähtevän porukan kasaan ja teimme valmistavat toimenpiteet, jotka yleensä tehdään taisteluun lähtiessä: teimme joitakin harjoitteita, kohdistimme aseita ja huolsimme kamoja. Mietimme, kuinka yhteydet tulenjohton kanssa toimivat ja kuinka haavoittuneiden evakuointi toimisi – kaikki nämä eivät olleet itsestäänselvyksiä, olimmehan Afrikassa.

Ennen liikkeellelähtöä saimme yllättävän tiedon: paikallinen sotaväki lähtisi samanaikaisesti hyökkäämään vastakkaisesta suunnasta pataljoonan voimin. Operaatiosta olikin yhtäkkiä tullut klasinen vasara ja alasin -tyyppinen. Raavimme nopeasti kasaan uuden suunnitelman. Me olisimme vasara, joka hyökkäisi kylään. Jos vastapuoli lähtisi irti, vastassa olisi pataljoonan muodostama alasin, joka tekisi selvää lopuista.

Meillä oli alusta alkaen kommunikaatiopuolella erittäin pahoja ongelmia. Radiot olivat lähes käyttökelttomia, ja viestitys oli käytännössä kännyköiden varassa. Emme siis saaneet yhteyttä vastakkaisessa suunnassa olevaan pataljoonaan. Meillä ei ollut oikeastaan hajuakaan siitä, missä he olivat, millainen taisteluaistus heillä oli, kuinka he olivat ryhmittyneet ja kuka yleensä johti koko pumppua.

Kun olimme lähdössä liikkeelle, ilmestyi vielä ylimääräinen tv-tvisti lisää. Presidentin kanslia oli nimittäin hyvin kiinnostunut tästä meidän pikku operaatiostamme, ja he halusivat näyttää kansalle, että presidentti kyllä hoitaa asiat kuntoon ja ajaa terroristit helvettiin. Presidentin tahtotila taas ajoi meidät tosi ahtaaseen rakoon. Oli tehty poliittinen päätös, että se kylä otetaan, piste. Ei oikein ollut muuta vaihtoehtoa kuin hoitaa homma tavalla tai toisella.

Tämä korkean tahon kiinnostus nosti operaation riskinsietokynnystä todella korkealle, ja varmaan siksi se pataljoonakin oli ilmestynyt maisemiin. Yksin olisimme ehkä saaneet vastapuolen liikkeelle ja muutettua hieman alueella vaikuttavien voimien dynamiikkaa. Olisimme ehkä saaneet myös hieman lisää hengitystilaa omalle päähuoltolinjallemme, mutta oma taisteluvoimamme ei olisi kuitenkaan riittänyt vihollisen pysyvään poistamiseen alueelta. Mukaan tullut pataljoona antoi meille toivoa siitä, että paikka saataisiin oikeasti haltuun. Liikkeellä oli myös huhuja, että kyseinen pataljoona ottaisi kyseisen kylän pysyvämmiin haltuun FOBikseen. Huhu FOBin perustamisesta oli meille todella hyvä uutinen. Toteutuessaan se vakauttaisi tilannetta koko alueella ja koko turvallisuustilanne kyseisellä alueella muuttuisi aivan toisen näköiseksi.

Idea operaation taustalla oli siis ihan hyvä. Viestiyhteyksien puute pataljoonaan aiheutti kuitenkin sen, että olimme edelleen hyvin epämääräisessä tilanteessa. Siitä huolimatta saimme käskyn, että aamulla lähdetäisiin liikkeelle. No, käsky on käsky. Teimme vielä viimeiset valmistelut ja aloimme viettää yötä. Otimme perinteisesti vähän viskiä ja poltimme viimeiset sikarit. Aamuneljältä oli sitten startti.

Koneet käyntiin ja miehet kyytiin. Lähdimme liikkeelle yhdessä jonossa kohti pohjoista, sillä käytössämme oli vain tämä yksi tieura. Hyökkäyspataljoonan mekanisoitu komppania meni keulilla, ja

itse olin suurin piirtein porukan keskellä. Ylitimme joen siltaa pitkin, sillä tämä silta oli yksi harvoista hallituksen joukkojen hallinnassa olevista. Siitä jatkoimme pohjoiseen, ja kilometrin tai pari ajettuamme käännyimme itään, pois päätieltä kohti toimintaluettamme.

Matkan varrella oli kolme kylää, jotka meidän piti tarkastaa vastapuolen toiminnan varalta. Samalla toivoimme saavamme paikallisilta jonkinlaista tietoa vastapuolen liikkeistä. Meillä ei ollut oikeastaan minkäänlaista konkreettista tietoa vihollisen voimasta, sijainnista tai ryhmyksestä. Sen kuitenkin tiesimme, että se alue oli tiukasti miinoitettu. Tierännit ja ojat olivat täynnä pommeja. Siksi poikkesimme pois tieuralta ja jatkoimme pusikkaa pitkin. Eteneminen oli tietenkin hyvin hidasta, mutta olimme nyt kuitenkin hieman kauempana joesta, joten seutu ei ollut läpitunkematon viidakkoa, vaan vähän kuivempaa peltopusikkaa. Näkyvyys ei ollut hirveän hyvä, mutta kuitenkin oleellisesti parempi kuin lähempänä jokea.

Alku sujui ilman isompia ongelmia, vaikka etenemisnopeus oli kävelyvauhdin luokkaa. Tällaisessa maastossa oli aina takaraivossa pelko siitä, että ajoneuvojen renkaita alkaa rikkoutua. Se taas hidastaisi etenemistämme pahasti, sillä renkaiden vaihtoon palaa aina helvetisti aikaa. Lisäksi vehkeet olivat muutenkin hajalla, mikä enemmän ja mikä vähemmän, ja niitä joutui korjailemaan. Se oli välillä todella raivostuttavaa.

Pääsimme kuitenkin ensimmäisen kylän läheisyyteen. Mekanisoitu komppania ryhmittyi kylän pohjoispuolelle, ja minä siirryin oman recce-porukkani kanssa kylän itäpuolelle. Olsimme suojaamassa, kun komppania menisi kylään. Komppania jalkautti miehet noin kilometrin päässä kylästä, ja he lähtivät kävelemään avorivissä kohti kylää. Raskaampi kalusto, eli muutama tekniikkaali eli pick-up, joilla oli raskas konekivääri lavalla, ja jokunen